

Motion till riksdagen 2016/17:3151

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

Stärkt immaterialrätt för fler jobb och växande företag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka ambitionen inom EU avseende arbetet att harmonisera ett stärkt skydd för immateriella tillgångar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en nationell strategi för att främja investeringar i immateriella tillgångar samt att ta fram statistik som visar hur immateriella rättighetsintrång påverkar jobb och sysselsättning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder i syfte att skydda konsumenter och på sikt minska piratkopieringen av varor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör delta aktivt i arbetet mot piratkopiering inom ramen för den så kallade EU Policy Cycle for Organized and Serious International Crime och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Näringspolitiken i Sverige måste fokuseras på hur vi skapar ökad konkurrenskraft i framtiden. Digitalisering och internationalisering skapar stora förändringar i konkurrenskraften. För svensk del kommer det att vara allt viktigare att satsa på de immateriella tillgångarna. Enligt en rapport från Reforminstitutet står de företag som intensivt utnyttjar immateriell egendom för 30 procent av jobben i Sverige och skapar 40 procent av det samlade ekonomiska värdet i landet. Branscherna skapar omfattande exportintäkter, vilket gör att de också indirekt bidrar till jobbskapande hos underleverantörer och enklare tjänsteföretag.

En förändring som skett över tid är att investeringar i immateriella värden har blivit alltmer lätttrögliga över gränserna. Sverige måste således skapa attraktiva miljöer med ett

bra företagsklimat som bygger på ett starkt skydd för immateriella rättigheter för att attrahera dessa investeringar till landet.

I en tid när immateriellt värdeskapande blir allt viktigare finns det goda skäl för Sverige att stärka det immaterialrättsliga skyddet. Främst bör dessa frågor drivas inom EU. En ökad harmonisering gynnar ett litet handelsberoende land som Sverige. Vi har på senare år enats om gemensamma hållningar när det gäller varumärken, designskydd och patent. Det har visat sig svårare på det upphovsrättsliga området. Den svenska strategin har varit att försöka komma överens på vissa områden istället för i fråga om helheten. På så sätt driver vi åtminstone frågan i rätt riktning. Samtidigt är risken att andra ekonomier ökar sin konkurrenskraft på EU:s bekostnad. Därför bör Sverige öka sitt engagemang för att stärka skyddet inom hela EU.

Immateriellt värdeskapande blir allt viktigare, och därför bör Sverige snarast följa efter de länder som redan tagit fram en nationell strategi för att främja investeringar i immateriella tillgångar. Japan, Singapore och Norge är exempel på länder som redan sett vikten av detta. En central del i dessa strategier är att stärka äganderätten för de som investerar i framgångsrika nya idéer, uppfinningar, varumärken och digitalt material. En sådan strategi kunde skapa en samlad vision för samtliga aktörer som är viktiga för att långsiktigt säkra svensk konkurrenskraft i en internationell ekonomi som allt mer präglas av kunskap, innovation och immateriella tillgångar.

Andra åtgärder som vi anser är nödvändiga för att de kreativa näringarna ska kunna växa är att det tas fram statistik som visar hur immateriella rättighetsintrång påverkar jobb och sysselsättning.

Patent

En mycket stor del av näringslivet är starkt beroende av immateriella tillgångar. Utan ett starkt skydd för patent skulle inte näringslivet investera omfattade resurser i forskning och utveckling för att skapa nya produkter och nya produktionsmetoder. Utan patentskyddet skulle dessa företags investeringar kunna kopieras av konkurrenterna.

Enligt Global Innovation Index utsågs Sverige till världens tredje mest innovativa ekonomi. När det kommer till skapande av kreativa varor och tjänster hamnar Sverige dock först på 15:e plats i den internationella jämförelsen. Sett till immateriellt värdeskapande får Sverige en ännu sämre placering, 22:a plats i internationell jämförelse.

Varumärke

Varumärket, konstaterar EU-kommissionen i en ekonomisk analys, är den viktigaste immaterialrätten för europeisk och svensk ekonomi. Starkt skydd av varumärken är helt avgörande för företag som konkurrerar i Sverige eller utlandet, och det är en odelbar rätt att få kommunicera sitt varumärke på sin produkt. I takt med att ekonomin blir allt mer beroende av innovation, kreativa kunskaper och den avancerade tjänstesektorn, blir också varumärkets roll allt viktigare för svensk konkurrenskraft. Företag med varumärken som är kända bidrar till betydande värdeförädling och möjliggör att företag kan konkurrera på alla marknader, inklusive dem för slutkunder där varumärket är centralt för att konkurrera och generera värdeförädling. Företag vars affärsstrategi för varumärket stympas blir inlåsta till de delar av marknaden där man är leverantör till

andra företag och där marginaler ständigt pressas ned. Företag vars varumärken blir piratkopierade tappar lönsamhet och jobb. Sveriges ekonomiska tillväxt skulle i ett sådant läge skadas.

Olaglig handel med piratkopierade varor utgör en av de absolut största svarta marknaderna. Det drabbar flera av våra största och mest välkända varumärken. I en undersökning bland de svenska bolagen på 30-indexet NASDAQ OMX Stockholm framkom att 93 procent har utsatts för piratkopiering eller har förlorat patentintäkter på grund av piratkopiering. 75 procent av de företag som varit föremål för piratkopiering uppgav att förfalskning av deras produkter medförde risker för hälsa och säkerhet. 80 procent uppgav att antalet förfalskningar och piratkopieringar bedöms öka under kommande femårsperiod. 80 procent av företagen ansåg att statens insatser för att motarbeta immaterialrättsintrång och piratkopiering är otillräckliga och att regeringen behöver göra mer.

Sverige bör delta aktivt i arbetet mot piratkopiering inom ramen för den s.k. EU Policy Cycle for Organized and Serious International Crime. Det finns nio arbetsgrupper, varav piratkopiering är en av dessa. Sverige har valt att delta i åtta grupper men har avstått medverkan i gruppen om piratkopiering. Mot bakgrund av att detta är en stort och växande problem för svenska företag med tappad tillväxt, lönsamhet och jobbskapande som följd anser vi att det är viktigt att Sverige i samband med nästa period, från 2018 och framåt, prioriterar medverkan i gruppen för piratkopiering.

Tullverket anmäler inte till polisen när de påträffar leveranser av piratkopierade produkter, inte ens om det rör sig om produkter som kan vara farliga för konsumenter. Istället meddelar de, i enlighet med tullförordningen, rättighetshavaren. Om rättighetshavaren väljer att inte ingripa levereras produkterna vidare till importören. Här borde tullförordningen ändras så att Tullverket ska anmäla till polisen. Det är ett sätt att skydda konsumenter från farliga produkter, minska lönsamheten för piratkopierarna och förbättra det statistiska underlaget för framtida beslut.

Upphovsrätt

Stärkta förutsättningar för de kreativa näringarna är en prioriterad fråga för oss i den politik för företagande och innovationer som vi vill driva. De kreativa näringarna växer allt snabbare i Sverige och sysselsätter i dag nära 200 000 heltidstjänster. Det finns 148 000 företag som tillsammans omsatte 458 miljarder 2014, en ökning med 5 % sedan föregående år. Det handlar exempelvis om dataspel, design, film, fotografi, konst, bokförlag, medier, musik och reklam. Det handlar dessutom om framtidssektorer som spås växa ytterligare de kommande åren.

Den digitala tekniken har på många sätt förändrat villkoren för de kreativa näringarna och de upphovsmän som verkar där. Nya möjligheter för kreativt skapande har uppstått, liksom stora utmaningar när det gäller äganderätten till det som skapas. De kreativa näringarna har en gemensam grund i att de är beroende av att kunna tillgodogöra sig värdet av sitt kreativa skapande. Vi vill i detta sammanhang understryka att ett tydligt upphovsrättsligt ramverk är nödvändigt för att lägga denna grund och möjliggöra för upphovsmän att leva på sitt skapande och bestämma över sina verk. Det är också avgörande för att kreativa näringar ska kunna växa och skapa fler arbetstillfällen.

Vi vet att piratkopiering och olovlig spridning av upphovsrättsskyddade verk påverkar upphovsmän och de kreativa näringarna negativt. Till exempel visar Mediavisions senaste rapport att piratkopieringen av film och tv i Sverige har ökat med drygt 30 procent sedan förra mätningen för ett år sedan. Under 2015 piratkopierades ca 290 miljoner filmer och tv-avsnitt jämfört med 220 miljoner 2014. Förutom att utvecklingen går åt fel håll innebär mängden piratkopior stora förluster för upphovsmännen, företagen och staten.

För att ytterligare stärka och värna upphovsrätten menar vi att Patent- och registreringsverket (PRV) bör ha ett uppdrag att informera allmänheten om upphovsrättens betydelse och funktion.

Lars Hjalmered (M)

Hans Rothenberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Gunilla Nordgren (M)

Sten Bergheden (M)

Hanif Bali (M)

Sofia Fölster (M)

Jessika Roswall (M)

Jessica Polfjärd (M)